

ІНКЛЮЗИЯ В ФЕШН ІНДУСТРІЇ – МОДА ДЛЯ ВСІХ

Гурдіна В.В., Пасічник В.О.

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Напевно, головне правило сучної фешн індустрії – мода для всіх, а не лише для обраних. Рівність та толерантність – головні умови моди майбутнього. Майже в кожному сучасному показі приймають участь моделі різних національностей, комплекцій, моделі з татуванням (рис. 1), моделі унікальної зовнішності, моделі з інвалідністю (рис. 2), моделі трансгендери. Відомі глянцеви видання, наприклад *Vogue*, публікують на своїх обкладинках моделі “нового покоління” та відмовляються від ретуші. Ще пару десятиліть тому це важко було собі уявити.

Інклюзія – це процес залучення до активного життя соціуму людей з фізичними та ментальними особливостями. Головним моментом тут є не створення окремого соціуму для цих людей, а саме включення їх до звичайного життя народу. Наприклад, якщо говорити про школи, спеціалісти стверджують, що варто не створювати окремі класи для дітей з інвалідністю, а навпаки, робити змішані класи. Щоб діти з інвалідністю скоріше адаптувалися до соціуму, а інші також вчилися, як правильно себе поводити з такими людьми і не сторонилися їх у дорослому житті. Такий самий принцип працює і в фешн індустрії – варто не відокремлювати спеціальні покази або навіть тижні моди для людей з інвалідністю, а пропонувати таким моделям участь у звичайних івентах, зйомках, показах.

Одним з перших, хто залучив до модного показу модель з інвалідністю, був британський дизайнер Олександр Маккуін. У 90-ті він запросив у якості моделі Еймі Маллінз – параолімпійську чемпіонку з ампутованими ногами нижче колін, та створив для неї протези-чоботи з різного дерева (рис. 3). За словами дизайнера, мода постійно показує ідеальних людей, а його ідея полягала в тому, що краса має виходити із середини. На той період індустрія та преса були шоковані, і Маккуїна відразу звинуватили у використанні людини з інвалідністю у корисливих цілях.

Проте, зараз залучення моделей з інвалідністю не лише норма, це скоріше навіть головне правило, якого слідує чимало брендів (рис. 4). Бо мода має максимально швидко реагувати на трансформації світу. Мода – це чудовий майданчик для візуальних соціальних висловлювань. Іноді ці висловлювання можуть бути навіть занадто емоційними і гротескними, але головна мета – бути почутими.

Відомий бренд *Tommy Hilfiger* створює нішеві колекції для жінок, чоловіків та дітей з інвалідністю (рис. 5). Бренд пропонує одяг з деталями, що регулюються. Завдяки магнітним застібкам та липучкам,

Рис. 1

Рис. 2

Рис. 3

Рис. 4

Рис. 5

Рис. 6

Рис. 7

Рис. 8

Рис. 9

Рис. 10

регульованим швам, особливому крою, можливості застібнути речі однією рукою – речі з колекції є зручними та адаптованими для більшості видів фізичних вад. За словами засновника бренду, в світі існує понад декількох мільйонів потенційних покупців, бо в звичайних магазинах варіативність одягу для людей з інвалідністю дуже обмежена.

Еллі Голдстейн, модель з синдромом Дауна, стала обличчям лінії косметики бренду Gucci (рис. 6). Метою було розширити уявлення аудиторії про прекрасне та підтримати ідею інклюзивності та різноманітності зовнішності у модній індустрії. Модель є представником агенції Zebedee Management, що представляє людей з інвалідністю та особливою, неконвекційною зовнішністю, транс та небінарних моделей.

У Харкові з 2001 року існує міська громадська організація людей з інвалідністю «Креавіта». Метою організації є розвиток соціальної активності та втілення у життя принципів інтеграції у суспільство людей з фізичними обмеженнями. Одним із аспектів є як раз залучення людей з інвалідністю до модних показів та фотосесій, створення інклюзивної школи моделей та модельної агенції.

У 2018 році студентами кафедри «Дизайн тканин та одягу» ХДАДМ під керівництвом викладача Аліни Гахової було створено колекцію подіумного одягу саме для залучення таких моделей до показу. За основу було взято розроблену у 2017 році колекцію студентки четвертого курсу Катерини Яворської «Дизайн жіночого вбрання за мотивами української витинанки» (керівник – доцент Ірина Єременко) та допрацьовано вбрання для моделей з інвалідністю (рис. 7, 8, 9, 10).

Для нашої кафедри це був дуже корисний досвід не тільки спілкування, але й набуття професійних навичок з конструювання та технології виготовлення одягу саме для людей з інвалідністю. Для сучасної дизайн-освіти дуже важливим є звертати увагу на всі новітні шляхи розвитку моди та знайомити з ними майбутніх фахівців.

Інформація про авторів

Гурдіна В.В., канд. мист., доцент каф. ДТО,
Пасічник В.О., канд. техн., доцент каф. ДТО ХДАДМ.